

«Mottakernavn»

«Adresse»

«Postnr» «Poststed»

«Kontakt»

Saksbehandler, innvalgstelefon

Marie-Louise Olsen, 61 26 60 76

Bevaring av verdifull natur - Melding om oppstart av verneprosess for utvidelse av Fluberg Fuglefredningsområde i Settonsvika - Søndre Land kommune

Statsforvalteren i Innlandet melder med dette oppstart av arbeidet med utvidelse av Fluberg Fuglefredningsområde i Søndre Land kommune. Utvidelsen ligger i Settonsvika og delvis på Husodden og inkluderer, innsjø, skog og naturtyper.

Forslaget innebærer at eksisterende Fluberg fuglefredningsområde foreslås oppdatert til verneform naturreservat slik eksisterende verneområde får samme verneform som området for utvidelse.

Hensikten med denne meldingen er å innhente synspunkter og sikre medvirkning før det lages et konkret verneforslag for området. ***Vi ber om at eventuelle innspill sendes Statsforvalteren i Innlandet innen 15. februar 2026.***

Møte med berørte grunneiere og Søndre Land kommune

Parallelt med den pågående innspillsrunden ønsker Statsforvalteren å invitere til et møte i perioden 10. januar–10. februar 2026. Statsforvalteren informerte allerede i e-post av 15. oktober 2025 til Søndre Land kommune om planene for et slikt møte. Når dato og egnet møtelokale i Søndre Land kommune er fastsatt, vil både berørte grunneiere og kommunen motta en formell invitasjon.

Bakgrunn

Statsforvalteren har fått i oppdrag fra Miljødirektoratet å starte prosessen med å opprette nye verneområder. Oppdraget er forankret i Stortingsmelding 14 (2015-16) «Natur for livet» samt Stortingsmelding nr. 35 (2023-2024) Bærekraftig bruk og bevaring av natur – Norsk handlingsplan for naturmangfold. Arbeidet er tidligere omtalt som *supplerende vern* og skal supplere det eksisterende vernet i Norge med verdifull natur som er dårlig representert. Grunnlaget for oppdraget er ei liste på 150 ulike kandidatområder i Innlandet, som ble utarbeidet i 2019 på bestilling fra Miljødirektoratet. Fluberg sør (Settonsvika) ble, sammen med en rekke andre områder i Innlandet, identifisert av Klima- og Miljødepartementet og Miljødirektoratet for videre vurderinger knyttet til arbeidet med supplerende vern (Bevaring av verdifull natur). Skog skal imidlertid foregå etter egne retningslinjer som et frivillig tilbud fra skogeierne til miljøvernmyndighetene (Statsforvalteren).

Tap av natur og naturmangfold er en av de største truslene verden står overfor i dag. Norge har forpliktet seg til å ta vare på et representativt utvalg av alle naturtyper, og dermed sikre leveområder for planter, dyr og insekter. Det er særlig natur som er truet av utbygging eller endret bruk, og som er tilholdssted for sjeldne eller truede arter eller viktige oppholdsområder for større bestander, som vi ønsker å sikre gjennom nytt vern. Områdevern etter naturmangfoldloven er et langsiktig virkemiddel som kan bidra til å sikre viktige områder for naturmangfoldet i Norge. Dette supplerende vernet skal bidra til å oppfylle følgende nasjonale mål: "Et representativt utvalg av norsk natur skal bevares for kommende generasjoner".

Lovverk

Proessen med vern vil følge naturmangfoldlova §§ 41 – 43, og i samsvar med forvaltningsloven sine saksbehandlingsregler kap. IV – VI, og §§ 37. Et vedtak om vern er etter disse reglene et enkeltvedtak. Naturmangfoldloven §§ 41 – 43 har omfattende krav til blant annet tidlig informasjon til aktuelle grunneiere, organisasjoner og offentlige instanser. Forvaltningslova § 17 gir også plikt til å utrede konsekvensene av et vern. Likeså må kunnskapsgrunnlaget være best mulig, jf. naturmangfoldlova § 8. For grunneiere/rettshavere innebærer dette at vi gjennom hele prosessen vil være åpne for foreløpige synspunkt og spørsmål om vernesaken, samt framdriftsplan for arbeidet.

I følge naturmangfoldlova § 44 (tiltak ved igangsatt saksbehandling) så gjelder det, at når det er foretatt kunngjøring etter § 42 kan et forvaltningsorgan uten videre avslå en søknad om tillatelse mv. til et tiltak i et område som inngår i verneforslaget. Tillatelse kan bare gis dersom tiltaket er uten nevneverdig betydning for forslaget. Når vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig kan Kongen likevel gi tillatelse til tiltaket. **Det betyr at dette brevet/oppstartsmeldingen, sammen med utkastet til vernegrense, innebærer at det innenfor det aktuelle området (se vedlagte kart) ikke er tillatt å endre tilstanden eller bruken uten først å ha avklart med Statsforvalteren om det planlagte tiltaket kan komme i konflikt med forslaget til vern.** Disse begrensningene gjelder i fire år fra kunngjøringsdatoen. Departementet kan forlenge virkningstiden med inntil to år (jf. § 44 femte ledd).

Melding om oppstart

Eksisterende Fluberg Fuglefredningsområde ble fastsatt ved Kronprinsens resolusjon av 12. oktober 1990. Formålet med fredningen er å bevare et rikt fugleliv og fuglenes livsmiljø i området, særlig av hensyn til trekkende vannfugl. Det opprinnelige forslaget til vern av våtmarksområdet ved Fluberg bru omfattet, i tillegg til dagens verneområde, også hele Settonsvika.

I ornitologisk sammenheng utgjør dette en naturlig geografisk enhet, der gruntvannsområdene i dagens verneområde fortsetter videre innover i vika mot utløpet av Nordråkselva. Gruntvannsområdene ved Fluberg bru er sammen med Settonsvika viktigste ornitologiske funksjoner som rasteplass for våtmarks- og spurvefugl. Området er i sin helhet en viktig brikke i nettverket av hvile- og matletingsområder langs trekkruta for fugl som følger de store dalførene på Østlandet. Mange av disse våtmarkene er vernet allerede, i dette nettverket er bl.a. naturreservatene i Tyrifjorden, Røykenvika fuglefredningsområde, Jarenavatnet naturreservat og Dokkadeltaet naturreservat.

Kunnskapen om de naturfaglige verdiene i utvidelsesområdet kommer i hovedsak fra rapporten «Naturverdier i Settonsvika i Søndre Land kommune» utarbeidet av Miljøfaglig Utredning (MU2024-125) og vedlagt dette brevet. Denne konkluderer med at isolert sett har utredningsområdet sterk regional verdi som trekkeområde, mens en samlet vurdering av hele våtmarksområdet ved Fluberg bru gir nasjonal verdi som trekkeområde. Totalt er 100 fuglearter påvist i Settonsvika, og 21 av disse artene står på den norske rødlista for arter. Eksempler på rødlistearter som er knyttet til

mudderbanker og gruntvannsområder er vipe (CR), hettemåke (CR), storspove (EN), taigasædgås (EN), knekkand (EN), fiskeørn (VU), horndykker (VU), stjertand (VU), fiskemåke (VU), gråmåke (VU), storskarv (NT) og rødstilk (NT). I kantsoner og overgang mot dyrket mark opptrer bl.a. gulspurv (VU), grønnfink (VU), hønsehauk (VU), sanglerke (NT) og stær (NT).

Naturtypekartleggingen etter NIN metodikken ble gjennomført sommeren 2025 og det ble registrert følgende naturtyper i mosaikk: kalkrik helofyttsump, flomskogsmark, åpen flomfatsmark og myr og sumpskogsmark. Ved kartleggingen ble det funnet to rødlistearter i utredningsområdet, huldregras (nært truet) og knerot (nært truet). Tidligere var Settonsvika kartlagt etter DN-håndbok 13 som deltaområde.

Kartleggingen tilsier at Settonsvika har store naturverdier, og har viktige funksjoner for blant annet fugl, og derfor danner grunnlag for at man går videre med vern av området.

Husodden og skog grensende til våtmarka

Esker – Husodden, er registrert som geologisk naturarv i de offentlig tilgjengelige databasene. Husodden er en ca. 2 km langstrakt rygg som ligger i Randsfjorden sør for Fluberg. Det høyeste nivået som stedvis er horisontalt og opptil 30 meter bredt, ligger ca. 40 meter over Randsfjorden. På grunnlag av overflateform og plassering i Randsfjordbassenget er det naturlig å tolke avsetningen som en esker dannet som en subglasial tunnelfylling. En esker av slik dimensjon og posisjon er sjelden i denne delen av Innlandet fylke. Det er ikke foretatt inngrep i ryggen.

Husodden er skogkledd med barskog av høy bonitet i lavlandet, og den har viktige økologiske funksjoner både for Settonsvika på den ene siden og Randsfjorden på den andre. Husoddens beliggenhet gjør det faglig gunstig å inkludere odden i et framtidig verneområde. Statsforvalteren har, via SB Skog, mottatt et tilbud om frivillig vern av skog fra grunneieren på den nordlige delen av odden. Dette området er derfor tatt med i den foreliggende oppstartsmelding. Dersom grunneier av den resterende delen av Husodden ønsker å tilby frivillig vern av skog, så hører vi gjerne fra grunneier rundt dette. Det samme gjelder for skogen som ligger mellom Vestsidvegen og det aktuelle oppstartsområdet.

Proessen for utvidelse av Fluberg FFO i Settonsvika hører i all hovedsak til *Bevaring av verdifull natur* siden hovedformålet er vern av våtmarka som funksjonsområde for fugl. Dersom tilbudt skog (frivillig vern av skog) blir trukket tilbake i løpet av verneprosessen før endelig signering, så vil aktuelle skogareal tas ut av verneplanen.

Statsforvalteren orienterte kommunene i Innlandet om prosessene knyttet til oppdraget «*Bevaring av verdifull natur*» første gang i 2019. Søndre Land kommune ble i e-post datert 30. april 2025 informert om at naturtypekartlegging ville bli gjennomført i løpet av sommeren i Settonsvika. I brev av 5. juni 2025 ble alle berørte grunneiere, samt øvrige relevante parter, orientert om den naturfaglige kartleggingen av området. Statsforvalteren har i tillegg holdt kommunen løpende oppdatert om prosessen for Settonsvika gjennom e-poster datert 30. april, 16. mai, 5. juni og 15. oktober 2025, samt en telefonsamtale 4. juni 2025. Statsforvalteren har også ved flere anledninger tilbudt kommunen å ha møte om prosessen i forkant av oppstartsmeldingen.

Vedlagte kart viser foreløpig avgrensning av verneområdet. Vi gjør oppmerksom på at avgrensingen på kartet ikke nødvendigvis er den endelige avgrensingen.

Aktuell verneform vil være naturreservat (§ 37 i naturmangfoldlova). Dette innebærer et strengt vern med forbud mot fysiske inngrep og motorferdsel. En framtidig verneforskrift vil blant annet regulere

tiltak som vesentlig kan endre verneverdiene angitt i verneformålet. Naturreservat har som formål å verne områder som inneholder trua, sjelden eller sårbar natur eller på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold. Det kan også være områder med spesielle geologiske forekomster eller som har særskilt naturvitenskapelig verdi. Tradisjonelt friluftsliv, jakt på hjortevilt, bær- og matsopplukking og beiting vil i utgangspunktet være tillatt.

Statsforvalteren er kjent med at forhold som flyaktivitet over området, båtkjøring og båtbrygger må vurderes nærmere i forbindelse med verneplanprosessen. Vanning av åkere, samt bruk av tilhørende utstyr, kan videreføres som tidligere. Vernet vil ikke omfatte arealer som på tidspunkt for oppstartsmeldingen er dyrket mark eller gressplener (hagearealer).

Prosess og framdrift

Videre formelle prosess

- 1) Aktuelle oppstartsmelding sendes ut og offentliggjøres. Innspillsperioden for denne slutter 15. februar 2026. Parallelt med innspillsrunden inviteres grunneiere og kommunen på møte (se ovenfor).
- 2) Statsforvalteren utarbeider verneforslag med utkast til vernekategori, avgrensning, og verneforskrift ut fra formålet med vernet. Dette skjer på grunnlag av opplysninger om verneverdier, innkomne merknader og drøftelser med de som berøres, samt andre hensyn i området. Dette kvalitetssikres av Miljødirektoratet.
- 3) Verneforslaget kommer på høring lokalt og sentralt.
- 4) Statsforvalteren sammenstiller og svarer ut alle høringsinnspill og gjør eventuelle endringer i verneforslaget.
- 5) Statsforvalteren sender faglig tilrådning til Miljødirektoratet. Miljødirektoratet vurderer tilrådommen og utarbeider innstilling til Klima- og miljødepartementet med framlegg til verneforskrift og avgrensning.
- 6) Klima- og miljødepartementet samordner tilrådommen med andre aktuelle departementer og forbereder saken for behandling i regjeringa.
- 7) Vernevedtak vedtas av Kongen i statsråd gjennom kongelig resolusjon.

I samsvar med § 42 i naturmangfoldloven skal grunneiere, rettighetshavere, kommuner og andre gis en rimelig frist for å komme med innspill og merknader til oppstartsmeldingen før det utformes et verneforslag. **Denne fristen settes til 15. februar 2026.** Eventuelle innspill og merknader sendes til: Statsforvalteren i Innlandet, Postboks 987, 2604 Lillehammer eller sfinpost@statsforvalteren.no.

Vi ber om at innspill i forbindelse med denne oppstartsmeldingen blir så konkrete som mulig og gjerne vises på kart.

Planarbeidet vil bli kunngjort i lokalpressen. Saken vil også bli lagt ut på Statsforvalterens nettside statsforvalteren.no/in under: Høringer.

Spørsmål til vernesaken kan rettes til Marie-Louise Olsen, e-post: marie-louise.olsen@statsforvalteren.no

Med hilsen

Victoria Marie Kristiansen (e.f.)
avdelingsdirektør

Marie-Louise Olsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Fluberg FFO utvidelse_Kart_Oppstart
- 2 MU2024-125 Settonsvika naturverdier PDF
- 3 Mottakerliste_oppstartsmelding_Utv. Fluberg FFO